

Ze weten overal wel iets van

En daarom zijn generalisten voor een bedrijf van groot belang

► Iemand die zich breed ontwikkelt, is communicatief sterk en kan organiseren.

► De generalist schept de voorwaarden waaronder anderen kunnen werken.

Door SANDER HEIJNE

ROTTERDAM. Toen je in de derde klas van de middelbare school je vakkenpakket moest kiezen, moest je lang nadenken. Je had nog geen idee wat je later wilde worden en eigenlijk vond je alles leuk. Je was nergens heel slecht of heel goed in. Het liefst wilde je je opties voor de toekomst zo lang mogelijk openhouden.

Tijdens je studie veranderde dat niet. Je volgde een brede opleiding waarin allerlei elementen van totaal uiteenlopende vakgebieden bij elkaar komen: een beetje recht, wat communicatiewetenschap, een introductie cursus psychologie.

Kortom, je weet overal wel iets van. Je bent een generalist.

Maar wat betekent dat eigenlijk? De ouderwetse homo universalis die alles wist wat er te weten was, is met de industriële revolutie uitgestorven. Er zijn geen generalisten meer die deskundig zijn op het gebied van sterrenkunde, wiskunde, geneeskunde, kunst, het recht, de bouw enzovoorts. Je kunt dus wel van allerlei werkterreinen iets afweten, maar tegenwoordig is het onmogelijk geworden om op verschillende vakgebieden aan de top mee te draaien.

Daar staat tegenover dat jij over eigenschappen beschikt waar het de meeste specialisten aan ontbreekt. Je hebt veel mensenkennis, bent communicatief sterk en je begrijpt wat andere mensen drijft. Je legt makkelijk dwarsverbanden tussen verschillende disciplines en je bent goed in staat overzicht te bewaren. Je bent een uitstekende organisator.

Hoewel je dus nooit een nieuw medicijn tegen kanker zult ontwikkelen of de snaartheorie van Hawkins gaat

► Met generalistische eigenschappen kun je specialisten laten excelleren ◀

weerleggen, ben je wel in staat om onderzoekers die dit wel kunnen te voorzien van een onderzoeksbudget en een laboratorium. Met jouw generalistische eigenschappen kun je specialisten laten excelleren.

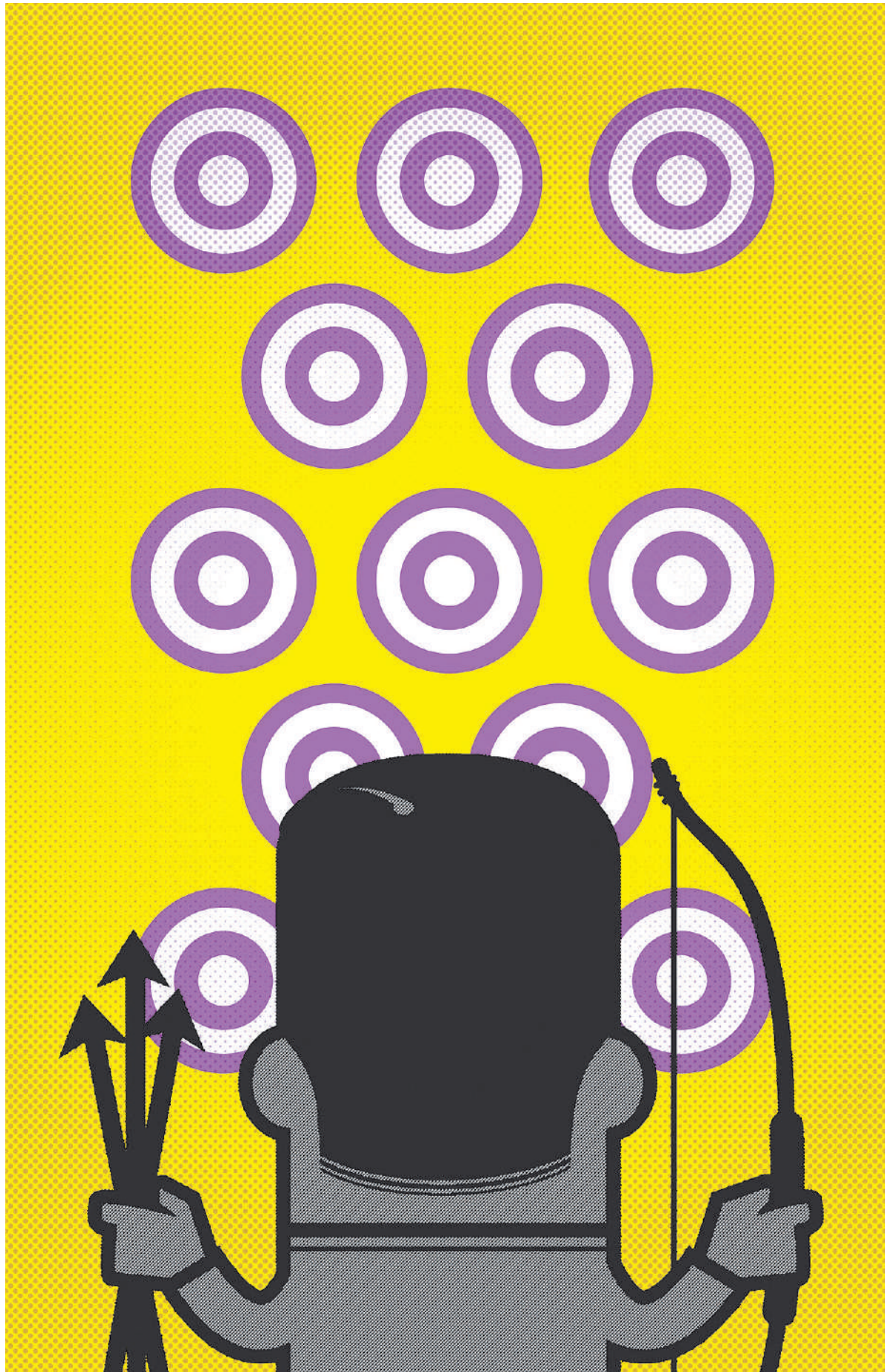
Bovendien ben je als generalist beter in staat de maatschappelijke relevantie van bepaald onderzoek aan te voelen dan de onderzoekers die nauwelijks buiten hun eigen vak kunnen denken.

Specialisten vormen de ruggegraat van ieder bedrijf. Zij maken het product en uiteindelijk verdienen zij het geld. Maar specialisten kunnen alleen maar werken als ze daarbij worden ondersteund en gefaciliteerd door generalisten die de voorwaarden scheppen waarbinnen ze hun werk kunnen doen.

Om die reden zijn binnen organisaties allerlei generalisten aan het werk die de grote lijnen in de gaten houden. Managers, beleidsmedewerkers en consultants. Beroepen waarvoor je geen vakinhoudelijke kennis nodig hebt. Je moet weten hoe je leiding moet geven, je moet een toekomstvisie neerzetten en je moet zien hoe het efficiënter kan.

Maar je kunt je ook in generalistische functies specialiseren. Laten we de manager als voorbeeld nemen.

Een goede manager hoeft geen vakinhoudelijke kennis te hebben en kan zowel in de bouw als in de zorg werken. Hij of zij heeft geen specifieke kennis van een bepaalde sector, maar

Illustratie Roel Venderbosch

ontwikkelt zich in de tussentijd wel tot een managementspecialist die alles weet van leiding geven, organiseren en plannen. Tegelijkertijd blijft deze manager een generalist die in totaal uiteenlopende bedrijven en sectoren kan werken.

Als jonge manager blijf je dus breed inzetbaar. Je kunt makkelijk overstappen van een baan bij een luchtvaartmaatschappij naar een baan bij een onderzoeksinstituut of een staalbedrijf. Op zoek naar een nieuwe uitdaging, een hoger salaris of een betere functie hop je heen en weer tussen verschillende banen.

Toch merk je ook als manager dat wanneer je een bepaald niveau in de leiding van een bedrijf hebt bereikt, inhoudelijke kennis van het werk steeds belangrijker wordt. Je krijgt bijvoorbeeld te maken met deskundigere collega's of je begrijpt niet goed waar je ondergeschikten mee bezig zijn.

Je kunt ervoor kiezen je meer te verdiepen in het product van het bedrijf dat je leidt. Maar er is nog een andere reden waarom je je als jonge jobhoppende manager rond je vijfendertigste gaat toeleggen op een vaste baan binnen één bedrijf.

Je partner, je hypotheek of je kinderen vragen om de financiële zekerheid van een vaste aanstelling. Bij een nieuwe baan begin je meestal weer met een jaarcontract. Door langere tijd dezelfde baan te houden, doe je als generalist automatisch steeds meer specialistische kennis op van het bedrijf waarvoor je werkt.

Uiteindelijk hoef je dus nooit spijt te hebben dat je in de derde klas van de middelbare school niet voor een bepaalde richting hebt gekozen. Generalisten kunnen bij vrijwel alle bedrijven en instanties aan de slag.

En kom je er op latere leeftijd achter dat je je toch wilt specialiseren, dan kan dat altijd nog.

Ontwikkel je breed, dan ben je voorbereid

Je kent het stemmetje in je hoofd wel: „Ik weet eigenlijk niet wat ik wil.” En voor dat verwerde geluid schaam je je. Terwijl het eigenlijk de overvloed aan keuzemogelijkheden en kansen is die je in verwoording brengt.

Er is een antwoord op deze vraag: probeer alles uit. Ik heb mijn constante wisseling van banen eigenlijk vooral als een zegen ervaren. Sinds 2002 ben ik medewerker van een Kamerlid geweest, ambtenaar bij Buitenlandse Zaken en politiek redacteur bij een krant. Nu houd ik me in leven met freelanceklussen, heb ik het boek *Change* geschreven en de denktank Prospect opgezet.

En alsof dat niet genoeg is wil ik promoveren, nog meer boeken schrijven, Nederland veranderen en een generatie activeren. Een groots en meeslepend leven is mijn doel.

Misschien ben ik wat extreem in deze rusteloosheid, maar die heeft me behalve missers vooral ervaringen opgeleverd. Daardoor weet ik steeds beter wat ik wil.

Je eigen ervaringen zijn belangrijk, omdat ze bepalen wie je bent. In deze informatiesamenleving is het erg lastig om je identiteit te vinden, omdat je continu wordt gebombardeerd met mogelijkheden, rolmodellen en succesverhalen van anderen.

Mijn vrienden hebben bijna allemaal gewisseld van baan of sector. Ik ken bijna niemand die langer dan vijf jaar bij hetzelfde bedrijf werkt. Alleen nu het crisis is, worden mensen honkvaster.

Je moet je vooral verbreden vanwege globalisering, want die zet de hele economie op haar kop. Vastleggen op één expertise is zinloos. Ontwikkel daarom al je talenten, dan ben je op de zeer onstuimige arbeidsmarkt van de toekomst voorbereid. Daar is niets mis mee. *It's never too late to reinvent yourself.*

Joop Hazenberg (31) is schrijver van het boek *Change – hoe de netwerkgeneratie Nederland gaat veroveren*.

► colofon breed

Redactie: Stijn Bronzwaer

Eindredactie:
Monique van Oostrum

Beeldredactie: Linda Braber

Vormgeving:
MARIKE KNAAPEN

Auteurs: Sander Heijne,
Marjolijn Kooyma,
Patricia Veldhuis en Maite Vermeulen

Column: Joop Hazenberg

Illustraties:
Roel Venderbosch

Productie: Ron Fontijn

Marketing:
Claire van Schagen

► nrcnext.nl

Heb je in je werk voor smal of voor breed gekozen?

► Discussieer mee op
nrcnext.nl